

**TEZA:**

1. Radca prawny nie uzyskał wymaganej liczby 40 punktów szkoleniowych w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2020 roku, który to czyn stanowi delikt dyscyplinarny i za ten czyn została mu wymierzona kara upomnienia.
2. Liczba i czasochłonność czynności procesowych, a także rodzaj i stopień zawilóści tej sprawy nie uzasadniały obciążenia obwinionego kosztami postępowania w kwocie 1800 zł, gdyż sprawa nie była skomplikowana pod względem faktycznym i prawnym, ponadto została rozpoznana na jednej rozprawie.

WO-198/22

**ORZECZENIE**

**z dnia 19 stycznia 2023 r.**

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie  
w składzie:**

**Przewodniczący:** S WSD Rafał Rybnik

**Sędziowie:** S WSD Katarzyna Broclawik /sprawozdawca/  
S WSD Krzysztof Buczek

**Protokolant:** Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Waclawa Góreckiego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 stycznia 2023 r. sprawy radcy prawnego M. K. wpisanego na listę radców prawnych Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych, nr wpisu (...)

obwinionego o to, że w cyklu szkoleniowym 2018-2020 nie wypełnił obowiązku doskonalenia zawodowego na zasadach określonych w uchwale Nr 103/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 grudnia 2015 r. w sprawie Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku – w postaci nieuzyskania wymaganej liczby 40 punktów szkoleniowych w ciągu szkoleń zawodowych, który rozpoczął się 1 stycznia 2018 roku i skończył w dniu 31 grudnia

2020 roku wypełniając czyn stanowiący delikt dyscyplinarny w postaci naruszenia art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 75 ze zm.) w związku z art. 14 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

z powodu odwołania obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 22 czerwca 2022 r., sygn. akt OSD/W/41/2022

### **orzeka:**

1. zmienia zaskarżone orzeczenie w pkt 2 w ten sposób, że w miejsce orzeczonych kosztów postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym Okręgowej Izby Radców Prawnych w kwocie 1800,00 zł (jeden tysiąc osiemset) zasądza koszty postępowania w kwocie 500,00 zł (pięćset złotych) płatne na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych ;
2. w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy;
3. zasądza koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym od obwinionego w kwocie 1000,00 zł (jeden tysiąc złotych) płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych.

### **UZASADNIENIE**

Zaskarżonym orzeczeniem Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP (dalej jako OSD) uznał obwinionego radcę prawnego M.K. winnym popełnienia deliktu dyscyplinarnego polegającego na tym, że w cyklu szkoleniowym 2018-2020 nie wypełnił obowiązku doskonalenia zawodowego na zasadach określonych w uchwale Nr 103/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 grudnia 2015 r. w sprawie Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku – w postaci niezyskania wymaganej liczby 40 punktów szkoleniowych w ciągu szkoleń zawodowych, który rozpoczął się 1 stycznia 2018 roku i skończył w dniu 31 grudnia 2020 roku, który to czyn stanowi delikt dyscyplinarny w postaci naruszenia art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 75 ze zm.) w związku z art. 14 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za czyn ten na podstawie art. 64 ust. 1 i 65 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach

prawnych wymierzył mu karę upomnienia oraz na podstawie art. 70<sup>6</sup> ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 75 ze zm.) w związku z uchwałą Nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego zasądził od obwinionego radcy prawnego M.K. na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych kwotę 1800 zł (słownie: jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego.

W uzasadnieniu wydanego orzeczenia OSD wskazał, że obwiniony, pomimo ciężącego na nim obowiązku doskonalenia zawodowego nie zgromadził 40 punktów szkoleniowych w cyklu szkoleniowym 2018-2020, a choroba, na jaką wskazał obwiniony w miesiącach listopad i grudzień 2020 r. nie może być obiektywnie zasadnym usprawiedliwieniem braku możliwości zgromadzenia wymaganej liczby punktów szkoleniowych. Dodatkowo OSD w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wskazał, że nie było również możliwości zaliczenia szkoleń odbytych w roku 2021 na poczet wymaganych szkoleń w cyklu szkoleniowym 2018-2020, o co wnosił obwiniony. WSD wskazał, że obowiązek doskonalenia zawodowego uważa się za wypełniony, jeżeli w każdym cyklu szkoleniowym radca prawny uzyska minimalną liczbę punktów w szkoleniowych (§ 7 Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych /.../).

Przy wymiarze kary upomnienia OSD uznał, że orzeczona kara jest adekwatna do stopnia winy i społecznej szkodliwości popełnionego czynu i pozwala ona zakładać, że nie nastąpi powrót obwinionego do tego samego typu przewinień w dalszym ciągu wykonywania zawodu radcy prawnego, a zatem spełnione zostaną cele prewencyjne kary.

Orzeczenie o zryczałtowanych kosztach postępowania OSD oparł na przepisie art.70<sup>6</sup> URP oraz § 1 ust. 1 pkt 1 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 roku w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, biorąc pod uwagę zakres czynności podjętych w postępowaniu.

Od powyższego orzeczenia w ustawowym terminie odwołanie wniósł obwiniony. Zaskarżanemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przywołanych przepisów ustawy o radcach prawnych poprzez ich błędną interpretację oraz istoty sprawy poprzez

niezweryfikowanie ilości i jakości szkoleń zorganizowanych przez Okręgową Izbę Radców Prawnych na terenie (...) i wniósł o uchylenie skarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania względnie dokonanie zmiany tego orzeczenia i umorzenie postępowania lub uniewinnienie go od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Wniósł nadto o zażądanie od hotelu Merkury w (...) informacji o pojemności sali i ilości miejsc siedzących zadysponowanych na szkolenia stacjonarne oraz od Okręgowej Izby list obecności Radców Prawnych na szkoleniach dla wykazania, że szkolenia te były zorganizowane niewłaściwie przynajmniej dla znaczącej liczby radców prawnych, dla których zabrakło miejsc siedzących na sali i szkolili się w drzwiach Sali lub na korytarzu na stojąco.

Podniósł, że poza sporem pozostaje fakt, że znacząca część radców prawnych nie dostała zaszczytu otrzymania od Okręgowej Izby miejsca siedzącego na Sali. Dotyczy to również jego osoby i kilkakrotnie odbywał szkolenia na stojąco na korytarzu, stojąc tam około 3 godzin bez możliwości podpisania listy.

W dniu 11 stycznia 2023 roku do WSD wpłynęło pismo obwinionego zawierające wnioski o odroczenie rozprawy, wyznaczonej na dzień 19 stycznia 2023 roku z uwagi na kolizję tego terminu z terminami dwóch rozpraw, w których to rozprawach jego mocodawcy nie wyrazili zgody na ich reprezentowanie przez substytutów.

Dodatkowo merytorycznie podtrzymał zarzuty podnoszone dotychczas jak również wskazał, że liczy sobie 75 lat, jest słabyardiologicznie, zwrócił również uwagę na fakt niekonstytucyjności Okręgowych Izb Radców Prawnych łamiących rażąco prawo do dobrowolnego zrzeszania się każdego obywatela, w tym także radców prawnych.

Wniósł także o orzeczenie w kierunku o kosztach postępowania, które poza sporem są wyższe niż koszty procesu zwykłych przestępców sądzonych przez sądy powszechne i wniósł o nieobciążanie kosztami za postępowanie drugo instancyjne.

### **Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.**

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie jedynie w zakresie orzeczonych kosztów postępowania.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzielił stanowisko Sądu I instancji, który uznał nieobecność obwinionego na rozprawie przed OSD za nieusprawiedliwioną. Zgodnie bowiem z art. 68<sup>3</sup> ust. 2 ustawy o radcach prawnych niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawę, posiedzenie lub na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należycie usprawiedliwią oni swoją nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzenie czynności przed rzecznikiem, albo sąd dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny z ważnych przyczyn uzna ich obecność za konieczną.

Zgodnie z art. 68<sup>3</sup> ust. 5 ustawy o radcach prawnych należyte usprawiedliwienie niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie lub na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego wymaga wskazania i uprawdopodobnienia wyjątkowych przyczyn, zaś w przypadku choroby - przedstawienia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie, co w niniejszej sprawie przed OSD nie miało miejsca.

Opierając się na tej samej podstawie prawnej Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie uwzględnił wniosku obwinionego o odroczenie rozprawy przed WSD w dniu 19 stycznia 2023 roku z powodu jej kolizji z innymi rozprawami, wyznaczonymi na ten dzień obwinionemu przed sądami powszechnymi. Obwiniony wskazywał, że musi stawić się osobiście zarówno na rozprawie wyznaczonej na godz. 9.15 przed sądem w (...), jak i na rozprawie wyznaczonej na godz. 10.30 przed sądem w (...). Biorąc pod uwagę odległość oraz niemożliwy do przewidzenia czas trwania rozpraw, jak również ewentualne opóźnienia w wywoływaniu spraw WSD uznał konieczność uczestniczenia w dwóch rozprawach, w różnych miastach, w niewielkiej odległości czasowej za niewiarygodną, tak samo jak to, że w żadnej z tych spraw mocodawcy nie wyrazili zgody na ustanowienie substytutu.

WSD nie podziela poglądu, wyrażonego przez obwinionego w odwołaniu oraz w piśmie z dnia 11 stycznia 2023 roku o niekonstytucyjności Okręgowych Izb Radców Prawnych łamiących rażąco prawo do dobrowolnego zrzeszania się każdego obywatela, w tym także radców prawnych WSD podziela w pełni stanowisko wszystkich Rad Okręgowych Izb Radców prawnych w Polsce, Naczelnej Rady Adwokackiej i Okręgowych Rad Adwokackich w sprawie wniosku do Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego przynależności do izb, w które to stanowisko z dnia 4 lipca 2022 roku wskazuje na

bezzasadność tego wniosku. Zawód radcy prawnego jest zawodem zaufania publicznego, powołanym do świadczenia pomocy prawnej na rzecz każdego podmiotu oraz ochrony praw i wolności człowieka oraz obywatela. Samorząd zawodowy radców prawnych na mocy Konstytucji RP sprawuje pieczę nad należytym wykonywaniem zawodu w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Tylko niezależni, samorządni i wolni radcy prawni zrzeszeni w autonomicznym samorządzie zawodowym mogą prawidłowo wypełniać swe konstytucyjne i ustawowe obowiązki.

W zakresie poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń oraz ocen czynu obwinionego, Wyższy Sąd Dyscyplinarny w całości podziela stanowisko Sądu I instancji oraz tezy zawarte w uzasadnieniu orzeczenia i w całości przyjmuje je jak własne.

Nie zasługiwały na uwzględnienie wyjaśnienia zawarte w odwołaniu oraz w piśmie z dnia 11 stycznia 2023r oku i w ocenie WSD w żadnym razie nie ekskulpują obwinionego od popełnienia czynu.

Zgodnie z § 7 ust. 3 Regulaminu zasad wypełniania obowiązku zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku z obowiązku doskonalenia zawodowego zwolnieni są jedynie radcowie prawni niewykonyjący zawodu będący emerytami, rencistami lub pobierającymi świadczenia emerytalne. Obwiniony, będąc emerytem i czynnie wykonującym zawód radcy prawnego ma obowiązek nieustannego dbania przez niego o rozwój zawodowy poprzez ustawiczne kształcenie, aby móc wykonywać zawód w sposób profesjonalny i skuteczny, a nadto budzący zaufanie do zawodu radcy prawnego, szczególnie wobec powszechnie znanych częstych i szybkich zmian obowiązujących przepisów prawa. Ponadto należy zauważyć, iż ustawiczne kształcenie może nie tylko zasadniczo rzutować na skuteczną ochronę interesu klienta, ale jest nade wszystko działaniem wpływającym korzystnie na rozwój samego radcy prawnego, ale również na pozytywny wizerunek samorządu radcowskiego w społeczeństwie.

Brak było zarówno możliwości uwzględnienia choroby obwinionego w końcu 2020 roku i przywrócenia obwinionemu terminu do przeszkolenia z powodu choroby, jak również zaliczenia punktów zdobytych w 2021 roku na poczet tych, które powinny być zdobyte w poprzednim cyklu szkoleniowym, ponieważ nie przewiduje tego żaden przepis prawa, w szczególności instytucji takiej nie przewiduje Regulamin.

Z samego przedłożonego przez obwinionego wydruku ilości szkoleń stacjonarnych, organizowanych przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w okresie 2018-2020 wynika, że obwiniony miał możliwość i mógł z nich skorzystać, nie tylko z tych organizowanych w (...).

Jeżeli chodzi o wymiar kary została ona wymierzona w granicach przewidzianych ustawą o radcach prawnych, jej dolegliwość (najłagodniejsza z możliwych) nie przekracza stopnia winy, uwzględniając jednocześnie stopień społecznej szkodliwości czynu – WSD podzielił pogląd Sądu I instancji, iż kara upomnienia spełni swoje cele zarówno w zakresie prewencji indywidualnej, jak i generalnej, uwzględniając jednocześnie rodzaj i stopień naruszenia ciężących na obwinionym obowiązków oraz jego właściwości i warunki osobiste.

Sąd uznał argumenty podniesione przez obwinionego i uwzględnił je zmieniając zaskarżone orzeczenie w zakresie kosztów postępowania przed Sądem I instancji. Sąd zauważa, że w okresie pandemii faktycznie trudniej było wszystkim radcom odnaleźć się w nowej, cyfrowej rzeczywistości, zwłaszcza obwinionemu, który jest kardiologicznie schorowany i nie posługuje się elektroniką. Ustalenie kosztów postępowania dyscyplinarnego w sprawie niewypełnienia w całości obowiązku doskonalenia zawodowego przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym na kwotę 1.800 zł było w ocenie WSD wygórowane. Wprawdzie w uchwale nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20.03.2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego koszty postępowania dyscyplinarnego określono jako „zryczałtowane” w formie opłaty, to jednocześnie uchwała w § 1 ust. 2 wymaga, aby ustalając wysokość opłaty sąd wziął pod uwagę liczbę i czasochłonność czynności procesowych, rozpraw i posiedzeń oraz rodzaj i stopień zawłości sprawy. Liczba i czasochłonność czynności procesowych, a także rodzaj i stopień zawłości tej sprawy nie uzasadniały obciążenia obwinionego przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny kwotą 1800 zł, gdyż sprawa nie była skomplikowana pod względem faktycznym i prawnym, ponadto została rozpoznana na jednej rozprawie.

Na podstawie tej samej argumentacji Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł o kosztach postępowania dyscyplinarnego przez Wyższym Sądem Dyscyplinarnym na podstawie art. 70<sup>6</sup> URP w zw. z w § 1 ust. 1 pkt. 2 Uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20.03.2015 r. nr 86/IX/2015.